

Istungidokument

A9-0413/2023

6.12.2023

RAPORT

programmi „Erasmus+“ (2021–2027) rakendamise kohta
(2023/2002(INI))

Kultuuri- ja hariduskomisjon

Raportöör: Milan Zver

SISUKORD

	lk
SELETUSKIRI – FAKTIDE JA TÄHELEPANEKUTE KOKKUVÕTE.....	3
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	11
LISA: RAPORTÖÖRILE TEAVET ANDNUD ÜKSUSTE JA ISIKUTE NIMEKIRI.....	24
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	25
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	26

SELETUSKIRI – FAKTIDE JA TÄHELEPANEKUTE KOKKUVÕTE

1. Sissejuhatus

Käesoleva rakendamisarporti eesmärk on hinnata programmi „Erasmus+“ rakendamist aastatel 2012–2027 ning selgitada välja head tavad ja püüda lahendada programmi võimalikke probleeme.

Vahehindamise käigus hinnatakse programmi üldist tõhusust ja tulemuslikkust, sealhulgas uusi algatusi ning kaasamis- ja lihtsustamismeetmete rakendamist.

Raportöör on kogunud teavet ja koostanud käesoleva rakendamisarporti pärast intensiivseid konsultatsioone paljude sidusrühmadega. Järeldused põhinevad peamiselt järgmistel kirjalikel allikatel:

- programmi „Erasmus+“ (2021–2027) osalemise õigusega riikide riiklike asutuste seas läbi viidud küsitluse tulemused;
- programmi „Erasmus+“ (2021–2027) kaasatud suurema sidusrühmade kogumi seas läbi viidud küsitluse tulemused.

Samuti kasutas raportöör struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakonna ning Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse tellitud uuringuid, milles hinnati programmi rakendamise varajasi etappe.

Lisaks eespool nimetatud küsitlustele ja uuringutele korraldati 2023. aasta juunis ja juulis variraportööride kohtumised riiklike asutuste ja üleeuroopaliste organisatsioonide sidusrühmadega, et arutada programmi rakendamist.

Raportöör on lisateabe kogumiseks olnud korrapäraselt kahepoolses kontaktis paljude sidusrühmadega kõigist programmi sektoritest. Samuti kohtus ta Euroopa Komisjoni hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi ning Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusameti (EACEA) esindajatega.

Lõpetuseks võttis raportöör arvesse ka peamisi komisjoni koostatud dokumente, sealhulgas programmi „Erasmus+“ rakendamise iga-aastaseid tööprogramme.

Vaatamata Euroopa Parlamendi administratsiooni toetusel tehtud jõupingutustele asjakohase teabe kogumiseks on raportöör teadlik, et tal ei olnud võimalik programmi „Erasmus+“ täiel määral kvantitatiivselt ja kvalitatiivselt analüüsida, kuna programmi on rakendatud vähem kui kolme aasta jooksul. Täieliku ülevaate saamiseks tuleb koguda lisateavet ülejäänud programmiperioodi jooksul. See on hädavajalik programmi „Erasmus+“ (2021–2027) lõpliku mõju hindamiseks.

Raportöör annab käesolevas rakendamisarportis ülevaate programmi rakendamisest esimese kahe ja poole aasta jooksul. Selles kirjeldatakse programmiga seotud võimalusi ja peamisi probleeme ning tehakse parandusettepanekuid, mida programmi ülejäänud nelja ja poole aasta jooksul arvesse võtta. Järeldusi ja soovitusi tuleks kasutada Euroopa Komisjoni koostatavas vahehindamise aruandes, mis tuleb esitada 2024. aasta lõpuks. Raportis esitatakse ka ideid

järgmise programmiperioodi kavandamiseks.

2. Programmi päritolu ja struktuur

Erasmuse programm loodi 1987. aastal rahvusvahelise üliõpilasvahetusprogrammina, mis toetab haridust ja koolitust. Seda on mitu korda kohandatud, kusjuures iga kord tuginedi eelmiste versioonide edusammudele ja õppetundidele. Programmiperioodil 2014–2020 sai Erasmusest uue programmi „Erasmus+“ keskne osa.

Programm „Erasmus+“ hõlmab eri sektoreid hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas ning see edendab rahvusvahelist koostööd ja liikuvust erinevate põhimeetmete ja rahastamismehhanismide kaudu. Samuti toetab see selliseid algatusi nagu Euroopa ülikoolid, kutsehariduse tippaseme keskused, DiscoverEU ja Euroopa üliõpilaspilet.

See pakub noortele – peamiselt üliõpilastele, õpilastele ja praktikantidele – mitmesuguseid võimalusi välismaal õppida, koolitust saada ja töötada; samuti on võimalusi täiskasvanud õppijatele ja õppejõududele.

Kuigi programmi „Erasmus+“ (2021–2027) struktuur on jäänud samaks kui sellele eelnenud programmil, on see tugevdanud oma prioriteete neljas valdkonnas: i) kaasatus ja mitmekesisus; ii) digiüleminek; iii) keskkond ja kliimamuutuste vastane võitlus; ning iv) osalemine demokraatlikus elus, ühised väärtused ja kodanikuosalus.

Üldiselt on programmi ülesehituse puhul lähtunud eesmärgist edendada koostööd, liikuvust, innovatsiooni ja poliitikareforme kõigis neis valdkondades. Sellel on olnud oluline roll Euroopa koostöö tõhustamisel ning rahvusvahelise üksteisemõistmise edendamisel haridusalaste vahetusprogrammide ja kultuuridevahelise õppimise kaudu. Tegemist on ühega ELi juhtprogrammidest ning see on väga tuntud ja populaarne nii Euroopa kodanike seas kui kaugemalgi.

3. Peamised järeldused ja soovitused

3.1 Sissejuhatavad märkused

Programmi „Erasmus+“ (2021–2027) eesmärk on jõuda kuni 12 miljoni osalejani. See on oluline vahend Euroopa haridusruumi loomiseks, samuti selleks, et toetada hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö Euroopa strateegilise raamistiku rakendamist ning liikuda Euroopa haridusruumi loomisest kaugemale. Selle aluseks olevate valdkondlike tegevuskavadega edendatakse Euroopa Liidu noortestrategie (2019–2027) raames tehtavat noortepoliitika alast koostööd ja arendatakse Euroopa mõõdet spordis.

Praeguse programmi algus osutus keeruliseks: esmalt viibis mitmeaastase finantsraamistiku ja sellest tulenevalt ka programmi „Erasmus+“ määruse heakskiitmine. Sellele järgnes COVID-19 pandeemia ja üldine keeruline majandusolukord, mida süvendas Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, põhjustades ka kõrgeid inflatsioonimäärasid kogu Euroopas. Kõik see tekitas programmi „Erasmus+“ alla kuuluvate tegevuste jaoks enneolematuid probleeme. Programmi „Erasmus+“ rakendamises osalevad asutused märkisid üldiselt, et COVID-19 kriisi ajal ilmnis pайдlikkuse puudumine eelkõige EACEA poolt. Kuigi Euroopa Komisjoni ja EACEA meetmed Ukraina kriisiga kohanemiseks olid teretulnud, väljendasid paljud institutsioonid selget seisukohta, et teha võinuks rohkem ja et riiklikud rahastamisallikad olid kergemini

kättesaadavad kui programmi „Erasmus+“ raames taotletavad rahalised vahendid.

3.2. Programmi suurus ja ulatus

Huvi programmi vastu on väga suur ja on praeguseks saavutanud COVID-19 pandeemia eelse taseme. Kui täiskasvanuharidus välja arvata, on nõudlus liikuvus- ja koostöötegevuste järele palju suurem kui praegune pakkumine.

COVID-19 ajal oli liikuvusmeetmeid keeruline rakendada, mistõttu tehti 2021. aastal vajalikke kohandusi: vähendati liikuvuse rahastamist (meede 1) ning suurendati koostöö- ja innovatsioonipartnerluste rahastamist (meede 2). On oluline, et programmi „Erasmus+“ pandeemia ajal ei peatatud ega lõpetatud.

Isegi pandeemia ajal tegeleti märkimisväärselt palju kohapeal toimuva õpirändega. Komisjon ja riiklikud asutused võimaldasid suuremat paindlikkust; ka õppijad ja õppejõud olid valmis oma esialgseid plaane ümber tegema, ning kuigi need lükkusid edasi, jäid reisiplaanid siiski jõusse. Lisaks sellele kasutati laiemalt virtuaalset ja kombineeritud õpet ning loodi taristu digiteeritud õppimisvõimaluste jaoks. Selle saavutamine võtnuks pandeemiata palju kauem aega.

Täiskasvanud õppijate liikuvust kui uut võimalust ei ole veel piisavalt reklaamitud ja seda võimalust kasutatakse suhteliselt vähe. Siiski on huvi selle vastu 2023. aastaks 2022. aastaga võrreldes kasvanud ja 2024. aastaks peaks nõudlus pakkumisele vastama.

Noorte osalustegevus näib äratavat suurt huvi. Osalemist takistavad tõkked on siiski endiselt märkimisväärsed: väikeste organisatsioonide jaoks on haldus- ja taotlusprotsess äärmiselt keerukas ning mitteformaalsed noorterühmad ei saa taotlusi esitada.

Samas rõhutatakse käesoleva raporti konsultatsioonide tulemustes, et programm „Erasmus+“ on tõepoolest saanud väga populaarseks ja kahtlemata üheks kõige edukamaks Euroopa kaubamärgiks.

3.3. Ainepunktide tunnustamine ja ülekantavus

Erasmuse üliõpilasvõrgustiku küsitluse tulemuste kohaselt teatas peaaegu kolmandik vastanutest, et nende ainepunkte ei tunnustatud täielikult, see aga ei ole Erasmuse kõrgharidushartas sätestatud eesmärkidega kaugeltki kooskõlas. Seetõttu palub raportöör komisjonil teha tööd õpirändel saadud ainepunktide laialdasema tunnustamise nimel, lihtsustades üliõpilastel ainepunktide ülekandmist ühest asutusest teise ja tagades nende kogemustele akadeemilise väärtuse omistamise. Lisaks tuleks uurida ühise Euroopa teaduskraadi loomise teostatavust ja vajalikkust.

3.4. Põhiomadused ja ülesehitus

Praegune programm põhineb samal lähenemisviisil kui eelmine ehk tegevused on jaotatud järgmiste põhimeetmete alla: üksikisikute õpiränne (1. meede), asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö (2. meede) ning toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks ja Jean Monnet' meetmed (3. meede). Erinevalt eelmisest programmist kohaldatakse põhimeetmete

läheneviisi nüüd ka spordi puhul. Programmi „Erasmus+“ kolm põhimeedet on hästi juurdunud ning erinevad kogukonnad hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas on need omaks võtnud.

3.5. Programmi prioriteedid ja mõju

Üksikisikute liikuvus on endiselt programmi „Erasmus+“ keskne osa. Kuigi liikuvusmeetmed on väga populaarsed ja saavad positiivset tagasisidet enamiku aspektide kohta, on endiselt arenguruumi rahastamisreeglite selguse ning programmi haldamise parandamise osas, eelkõige digivahendite kaudu. Programmi teises etapis tuleks võtta prioriteediks toetuslepingu muutmine, et kõik osalejad saaksid toetuse kätte enne õpirände algust. Praegu ei kata programmi „Erasmus+“ toetused täielikult välismaal õppimisega kaasnevaid lisakulusid. Mitmeaastases finantsraamistikus tuleks suurendada haridusele eraldatavate vahendite osakaalu, et oleks võimalik saavutada seatud eesmärk, milleks on laialdane juurdepääs kvaliteetsele õpirändele, ja pidada sammu sellega seotud tegelike kulude suurenemisega. Lisaks on DiscoverEUst saanud hästi toimiv ja kergesti ligipääsetav tegevus, mis on noorte seas väga populaarne.

Õpirändes osalevate üksikisikute arvu poolest on see Euroopa laiema üldsuseni jõudmise seisukohast kõige tõhusam tegevus. See kehtib ka hinna ja kvaliteedi suhte kohta. Ka väikesemahulised partnerlused jõuavad paljude osalejateni. See ilmneb projektiaruannete läbivaatamisel ja projektiarendajate tagasiside ärakuulamisel.

Esmapilgul tundub, et vaid mõnest põhimeetmest koosnevate programmide ülesehitus on lihtne ja kergesti mõistetav. Kõik meetmed koosnevad aga allmeetmetest, mis on äärmiselt mitmekesised. See muudab programmi sihtrühmade jaoks suhteliselt keeruliseks ja raskesti mõistetavaks. Samuti on programmi seetõttu keeruline hallata.

Kaasatus ja mitmekesisus:

Programmis „Erasmus+“ pannakse suurt rõhku kaasatuse, mitmekesisuse ja kõigi osalejate jaoks võrdsete võimaluste edendamisele, et nad saaksid ületada takistused, mis tulenevad nende taustast, sotsiaal-majanduslikust staatusest, võimetest või muudest omadustest. Projektides ja tegevustes ergutatakse kõrvaldama osalemist takistavaid tõkkeid ja edendada sotsiaalset ühtekuuluvust.

Kaasamise peamine takistus on antavate toetuste ebapiisav suurus. Strateegiaid tuleb edasi arendada, et tagada alaesindatud rühmadele, sealhulgas puuetega inimestele ja tõrjutud kogukondadest pärit inimestele tõhus juurdepääs programmi „Erasmus+“ võimalustele.

Euroopa Parlament peab kaasamist äärmiselt oluliseks ning keskendub eelkõige ebasoodsas olukorras olevatele rühmade toetamisele, et hõlbustada nende osalemist. Parlament nõuab konkreetset teavet osalejate sotsiaal-majandusliku tausta ja puuete finantsmõju kohta. Praegu ei ole need andmed nõuetekohaselt toimivate IT-vahendite puudumise tõttu kättesaadavad, samuti on veel liiga vara, et projekte saaks olla lõpule viidud.

Rohe- ja digipööre:

Programmis „Erasmus+“ keskendutakse suuresti kohapeal toimuvale liikuvusele, mida tuleb tasakaalustada kliimamuutuste leevendamisega. On selge, et keskkonnahoidlike reiside osakaalu suurendamiseks on võetud meetmeid ja keskkonnasõbralikumate reisimisviiside eest

on võimalik maksta kõrgemat tasu.

Raportöör väljendab heameelt programmi digipöörde saavutamiseks tehtavate jõupingutuste üle, eelkõige programmi „Paberivaba Erasmus“ ja Euroopa üliõpilaspileti kasutuselevõtuks. Eriti oluline on siduda programmi juhtimine ja üksikisikute osalemine e-identimise algatusega. Siiski ei kulge selle rakendamine algselt kavandatud kiirusel. Raportöör nõuab, et komisjon tõhustaks digitaalseid protsesse, menetlusi ja vahendeid ning parandaks erinevate kättesaadavate vahendite koostalitlusvõimet.

Noorte osalemise ja demokraatlike väärtuste edendamine

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on anda noortele võimalus panustada aktiivselt oma kogukondadesse, osaleda otsustusprotsessides ning aidata kujundada tugevat demokraatlike väärtuste tunnetust ja kodanikuaktiivsust. Projektides julgustatakse edendama kriitilist mõtlemist, meediapädevust ja noorte osalemist demokraatlikes protsessides.

Uuringute tulemuste kohaselt suurendab programmis „Erasmus+“ osalemine Euroopa väärtuste paremat mõistmist ja toetamist. Erasmuse üliõpilasvõrgustiku uuringu kohaselt tunneb enamik üliõpilasi end pärast programmis „Erasmus+“ osalemist senisest rohkem maailmakodanike ja ELiga seotutena, kaotamata samas sidet oma päritoluriikide või -piirkondadega. Kodanikuaktiivsus ja osalemine demokraatlikus elus on üks programmi uutest prioriteetidest. 2. meetmes pööratakse senisest suuremat tähelepanu ühistele väärtustele, kodanikuaktiivsusele ja osalemisele, kuid seni ei ole nähtavaid edusamme tehtud. Üldiselt puudub programmi „Erasmus+“ meetmetel kodanikuhariduse valdkonnas süsteemne mõju. Kui seada kodanikuaktiivsus üliõpilaste õpirände kogemustes prioriteediks, aitaks see saavutada Euroopa ülikoolistrateegias sõnastatud eesmärged. Samuti moodustaks see olulise osa programmi horisontaalsetest prioriteetidest, mis puudutavad kaasamist ja demokraatlikus elus osalemist. Programmi „Erasmus+“ raames tuleks reklaamida ka 2024. aastal toimuvaid Euroopa Parlamendi valimisi ja kutsuda üles neil osalema.

3.6. Eelarve

Hinnanguline kogueelarve aastateks 2021–2027 on 26,51 miljardit eurot, mis koosneb põhisummast ehk 24,57 miljardist eurost (jooksevhindades) ja nn lisarahast ehk 1,938 miljardist eurost, mis kaetakse komisjonile trahvidest laekuvatest tuludest. Suurem osa eelarvest (kuni 83 %) on ette nähtud hariduse ja koolituse jaoks. Võrreldes eelmise programmiga on programmi „Erasmus+“ eelarvet peaaegu kahekordistatud, mis on kahtlemata tervitatav, vaatamata sellele, et eelarvet pole kolmekordistatud, nagu Euroopa Parlament esialgu palus. Eelarve kahekordistamine langes aga kokku hüppelise inflatsiooniga;

Raportööri hinnangul oleks tulnud aastaeelarvete eraldised programmiaastate vahel ühtlasemalt jaotada, eelkõige end hästi tõestanud tegevuste jaoks.

Ühtlasi võib täheldada, et praegusel programmiperioodil on vähenenud nende noorteorganisatsioonide arv, kes saavad programmi „Erasmus+“ tsentraliseeritud toetusi, mida haldab EACEA.

Tuleb märkida, et spordisektori rahalised vahendid on väga piiratud, mis pärsib liikuvuse, innovatsiooni toetamise ja riikidevahelise koostöö võimalusi. Samuti tuleb tagada koostoime programmiga „EL tervise heaks“ (2021–2027).

Täiskasvanuhariduse ja -koolituse alaste tegevuste eelarve muutub üha prognoosimatumaks. Praegune kogusumma ja selle osakaal (5,8 % hariduse ja koolituse jaoks ette nähtud kogueelarvest) ei ole piisavad, et saavutada 2030. aastaks eesmärk, et 60 % täiskasvanutest osaleksid täiskasvanuhariduses ja -koolituses. See on tingitud asjaolust, et täiskasvanuhariduse- ja koolituse jaoks ei eraldata Euroopas liikmesriikide ega piirkondade tasandil piisavalt struktuurifondide vahendeid, mistõttu sõltub see valdkond tugevalt ELi projektipõhisest rahastusest.

3.7. Programmi haldamine

Kuna programmile on varem ette heidetud liigset bürokraatlikkust, võetakse programmis „Erasmus+“ (2021–2027) kasutusele mitmesugused lihtsustamismeetmed, näiteks kaheetapilised ettepanekud, ühekordsed maksed ja väikesemahulised partnerlused, kusjuures sidusrühmade tagasiside neile kõigile on olnud positiivne. Konkursikutsete eesmärkide ja nendest teavitamise selgitamiseks on tehtud märkimisväärseid jõupingutusi.

Toetusesaajate ja riiklike asutuste seisukohast esineb siiski mitmeid puudusi. Näiteks on tülikas registreerimisprotsess ning taotlusvormid ja muud protsessid nõuavad palju üksikasju, mida väiksematel üksustel ja üksikisikutel on raske ilma sihipärase toeta esitada.

Lisaks pärsib kesktasandi toetuse või suuniste puudumine riiklike asutuste hindamis- ja aruandlusprotsesse ning tekitab riiklike asutuste vahel ebakõlasid. Lisaks sellele on probleemiks IT-vahendid.

Pideva aruandluse nõue on toetusesaajate jaoks väga tülikas ja röövib aega, mida saaks kasutada projektide rakendamiseks. Ülejäänud programmiperioodi jaoks ja järgmise programmi koostamisel tuleks see nõue läbi vaadata.

Seetõttu soovib raportöör tungivalt haldusnõudeid kõigil tasanditel ja etappides, sealhulgas projektide rakendamise etapis lihtsustada. On ilmne, et praegune olukord ei võimalda väikestel toetusesaajatel taotleda osalemist 1. meetme (nt noortevahetus) ega 2. meetme alla kuuluvates väikesemahulistes partnerlusprogrammides, mis on mõeldud just väiksematele organisatsioonidele.

IT-küsimused

Vaatamata digipöörde prioriteedi olulisusele programmis ei vasta programmi rakendamise toetamiseks ette nähtud digivahendite aeglane areng sugugi ootustele, mõjutades negatiivselt programmis osalemist ja programmi rakendamist. Samuti takistab see vajalike andmete kogumist ja jälgimist ning kujutab endast lõppkokkuvõttes suurt riski programmi üldisele mainele.

Raportöör nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et programmi juhtimiseks ja rakendamiseks kasutatavad olemasolevad digitaalsed vahendid ja süsteemid oleksid kasutajasõbralikud. Need peaksid toimima nõuetekohaselt ja täies ulatuses. Ta kutsub komisjoni üles viivitamata tegelema programmi „Erasmus+“ IT-vahenditega seotud tõsiste püsivate probleemidega ja enne nende vahendite edasist kasutamist nende toimimist piisavas ulatuses katsetama. Ta lisab, et teistes ELi rahastatavates programmides, sealhulgas Euroopa solidaarsuskorpuses ja programmis „Loov Euroopa“ esineb IT-vahenditega samasuguseid probleeme.

3.8. Koostöö ja koostoime

EL on teinud aktiivselt tööd selle nimel, et tugevdada koostööd ja luua koostoimet programmi „Erasmus+“ ning muude ELi algatuste, programmide ja rahastamisvahendite vahel. Nende jõupingutuste eesmärk on maksimeerida haridusse, koolitusse, noortesse, teadusuuringutesse, innovatsiooni ja piirkondlikku arengusse tehtavate ELi investeeringute mõju ja tõhusust. Siiski on veel palju arenguruumi ning programmide koostalitlusvõimet tuleb hõlbustada nii liikmesriikide kui ka kesksel (Euroopa Komisjoni) tasandil. Samuti on vaja programmi tsentraliseeritud ja detsentraliseeritud meetmeid omavahel paremini siduda.

3.9. Koostöö Euroopa Komisjoni, Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti (EACEA) ja riiklike asutuste vahel

Tsentraliseeritud halduse eest vastutab enamasti EACEA. Projektide (nt Euroopa ülikoolide liitude) rakendamiseks on vaja head teabevahetust ja koordineerimist EACEA ja riiklike asutuste vahel. Seni pole see siiski sujunud. 2023. aastal allkirjastasid EACEA ja riiklikud asutused vastastikuse mõistmise memorandumid, kuid see ei ole seni olukorda parandanud. Riiklike asutuste töö parem kooskõlastamine, mida juhiks ja jälgiks Euroopa Komisjon, võimaldaks reegleid kõigis riiklikes asutustes ühetaolisemalt tõlgendada ning aitaks parandada hindamiste standardimist ja kvaliteeti. Komisjon peaks tagama, et riiklikel asutustel ja nende hindajatel on selge arusaam projekti- ja tegevustoetuste vahelisest erinevusest. Nähtavasti ei ole seni piisavalt arusaadav, et tegevustoetusi eristab projektitoetustest nende eesmärk: suutlikkuse suurendamine.

3.10. Euroopa ülikoolide algatus

Euroopa ülikoolide algatuse keskne tähtsus on hõlbustanud sellele tähelepanu osutamist ning liikmesriikide ja asutuste tasandil arutelude pidamist, et kõrvaldada allesjäänud takistused, mis pärsivad kõrghariduse valdkonnas rahvusvahelise koostöö tegemist. Mõni liikmesriik on juba viinud ellu kauaoodatud seadusandlikud muudatused, mis on kasulikud mitte ainult algatuses osalevatele liitudele, vaid ka muude koostöövormide viljelemiseks ja nende kõrgharidusasutuste jaoks, kes ei ole olemasolevate liitudega ühinenud. Siiski tuleks vältida olemasolevatele liitudele liiga kiiret rahastuse eraldamist, et tagada kõigi jaoks õiglane süsteem.

Euroopa ülikoolide algatuse edasist arengut tuleks põhjalikult analüüsida algatuse eelseisvas eraldi hindamises, milles tuleks lähtuda usaldusväärsest järelevalveraamistikust, et jätkata sellega, mis on hästi toiminud, ning teha järeldused sellest, mis ei ole hästi toiminud. Mitmekordistatavad üldeesmärgid tuleb läbi vaadata ja ümber kalibreerida;

Euroopa ülikoolide algatust tuleks programmi „Erasmus+“ raames veelgi rohkem toetada ja arendada. Seda ei tohiks siiski teha muude koostöövormide arvelt, mis on sama olulised sihtotstarbelise innovatsiooni ja praktiliste lahenduste väljatöötamise toetamiseks ning millega panustatakse kõrgharidusasutuste laiemasse osalemisse programmis „Erasmus+“.

4. Kokkuvõte

Programmi „Erasmus+“ (2021–2027) tugevate külgede hulka kuulub selle üldine positsioon

programmina, mis on ajaproovile vastu pidanud (üle 35 aasta, kui võtta arvesse ka Erasmus põhiprogrammi) ja on nüüdseks saanud ülemaailmselt tunnustatud kaubamärgiks. Seetõttu nõuab raportöör, et programmi „Erasmus+“ visuaalses kaubamärgis säilitataks selge seos ELiga.

Programmi „Erasmus+“ eelised ulatuvad palju kaugemale formaalõppest. Üldiselt pakub programmis osalemine mitmeid eeliseid, näiteks üksikosalejate jaoks isiklik areng, enda kultuuriline rikastamine, suurem tööalane konkurentsivõime ja parem haridus, ent samuti aitab see kaasa omavahel paremini ühendatud ja kaasavama Euroopa saavutamisele. Programm võimaldab osalejatel luua võrgustikke ja püsivaid sõprussuhteid eakaaslastega väljaspool oma vahetut ringkonda.

On ilmne, et programmi „Erasmus+“ suure potentsiaali tõttu tuleks seda tulevikus piisavalt rahastada, et see saaks edaspidigi avaldada kaugeleulatuvat mõju üksikisikutele ja ühiskonnale kogu Euroopas ja mujal.

Parlamendi hindamise tulemuste kohaselt on programmi edu tagamiseks oluline, et selle tõhusust ei vähendaks tehnilised probleemid; samuti tuleb programmi kiiremas korras veelgi lihtsustada.

Eelseisev mitmeaastase finantsraamistiku vahehindamine viiakse eeldatavasti lõpule 2024. aasta lõpuks ning see peaks andma lisateavet praeguse programmi saavutuste ja puuduste kohta.

Eelkõige peab programm „Erasmus+“ olema inimestele lähedal ja kõigile kättesaadav.

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

programmi „Erasmus+“ (2021–2027) rakendamise kohta (2023/2002(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 165 ja 166,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrust (EL) 2021/817, millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013¹,
- võttes arvesse oma 15. septembri 2020. aasta resolutsiooni tõhusate meetmete kohta programmide „Erasmus+“ ja „Loov Euroopa“ ning Euroopa solidaarsuskorpuse keskkonnasäästlikumaks muutmiseks²,
- võttes arvesse oma 11. novembri 2021. aasta resolutsiooni Euroopa haridusruumi kohta: ühine terviklik käsitus³,
- võttes arvesse oma 23. novembri 2021. aasta resolutsiooni ELi spordipoliitika kohta: hinnang ja võimalikud tulevikusuundumused⁴,
- võttes arvesse oma 19. mai 2022. aasta resolutsiooni Euroopa haridusruumi loomise kohta 2025. aastaks – mikro kvalifikatsioonitunnistused, isiklikud õppekontod ja õppimine kestliku keskkonna nimel⁵,
- võttes arvesse oma 23. juuni 2022. aasta resolutsiooni kaasavate meetmete rakendamise kohta programmis „Erasmus+“ 2014–2020⁶,
- võttes arvesse uuringut „EU funding programmes 2021–2027 in culture, media, education, youth and sports: first lessons, challenges and future perspectives – Erasmus+“ (ELi rahastamisprogrammid 2021–2027 kultuuri, meedia, hariduse, noorte ja spordi valdkonnas: programmi „Erasmus+“ esimesed kogemused, sellega seotud väljakutsed ja tulevikuväljavaated), mille avaldas liidu sisepoliitika peadirektoraat 11. septembril 2023⁷,
- võttes arvesse uuringut „Early implementation of four 2021–2027 EU programmes: Erasmus+, Creative Europe, European Solidarity Corps and Citizens, Equality, Rights and Values (Strand 3)“ (Nelja ELi programmi (2021–2027): „Erasmus+“, „Loov

¹ ELT L 189, 28.5.2021, lk 1.

² ELT C 385, 22.9.2021, lk 2.

³ ELT C 205, 20.5.2022, lk 17.

⁴ ELT C 224, 8.6.2022, lk 2.

⁵ ELT C 479, 16.12.2022, lk 65.

⁶ ELT C 32, 27.1.2023, lk 58.

⁷ Uuring „EU funding programmes 2021–2027 in culture, media, education, youth and sports: first lessons, challenges and future perspectives: Erasmus+“ (ELi rahastamisprogrammid 2021–2027 kultuuri, meedia, hariduse, noorte ja spordi valdkonnas: programmi „Erasmus+“ esimesed kogemused, sellega seotud väljakutsed ja tulevikuväljavaated), Euroopa Parlament, sisepoliitika peadirektoraat, poliitikaosakond B – struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika, 11. september 2023.

Euroopa“, Euroopa solidaarsuskorpuse ning kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi rakendamise algetapp (3. tegevussuund)), mille avaldas liidu sisepoliitika peadirektoraat 20. juulil 2023⁸,

- võttes arvesse kodukorra artiklit 54 ning esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artikli 1 punkti e ja 3. lisa,
- võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit (A9-0413/2023),
- A. arvestades, et programm „Erasmus+“ (edaspidi „programm“) on ELi juhtprogramm, millega toetatakse haridust, koolitust, noori ja sporti Euroopas ja mujal;
- B. arvestades, et programm „Erasmus+“ on väga oluline, et edendada Euroopa ühtekuuluvustunnet ja mõistmist eri kultuuride vahel, mis võimaldab tugevdada Euroopa identiteeti, mis eksisteerib kõrvuti riiklike identiteetidega;
- C. arvestades, et aastatel 2021–2027 on programmi eelarve hinnanguliselt 26,2 miljardit eurot ja selles pööratakse suurt tähelepanu kaasamisele, rohe- ja digipöördele ning noorte suuremale osalemisele demokraatlikus elus;
- D. arvestades, et Euroopa ülikoolide algatus on olnud palju edukam ja ulatuslikum, kui esialgu ette nähti; arvestades, et eesmärk on luua 2024. aasta keskpaigaks 60 Euroopa ülikoolide liitu, mis hõlmavad enam kui 500 kõrgharidusasutust;
- E. arvestades, et nõudlus programmi järele ületab suuresti olemasolevaid rahalisi vahendeid, mis mõjutab negatiivselt osalemist ja rahastatavate projektide arvu;
- F. arvestades, et programm aitab kaasa ebavõrdsuse vähendamisele ning sotsiaalse ühtekuuluvuse ja soolise võrdõiguslikkuse parandamisele Euroopa ja liikmesriikide tasandil, keskendudes üha enam õpirändele, mis on kättesaadav kõigile, eelkõige vähemate võimalustega inimestele ja väikesemahulistele organisatsioonidele;
- G. arvestades, et kaasamisametnikel on oluline roll mitmekesisuse ja kaasamise edendamisel programmis „Erasmus+“;
- H. arvestades, et vähemate võimalustega isikute, täiskasvanud õppijate, noorte, kolmandate riikide kodanike ning väikesemahuliste partnerluste ja organisatsioonide osalemist takistavad endiselt rasked haldusnõuded;
- I. arvestades, et programmi eesmärke püütakse saavutada kolme pühimeetme kaudu, milleks on üksikisikute õpiränne (1. meede), asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö (2. meede) ning toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks (3. meede);
- J. arvestades, et programmi eelarvele avaldavad lisasurvet elukalliduse tõus, kõrged

⁸ Uuring „Early implementation of four 2021–2027 EU programmes: Erasmus+, Creative Europe, European Solidarity Corps and Citizens, Equality, Rights and Values (Strand 3)“ (Nelja ELi programmi (2021–2027): „Erasmus+“, „Loov Euroopa“, Euroopa solidaarsuskorpuse ning kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi rakendamise algetapp (3. tegevussuund)), Euroopa Parlament, parlamendi teadusuuringute peadirektoraat, 20. juuli 2023.

inflatsioonimäärad ja muud probleemid;

- K. arvestades, et vähemate ressurssidega üliõpilastel on suuremad takistused Erasmus+ üliõpilasrändest osa võtta; arvestades, et eluaseme üürihindade tõus ja üliõpilaste majutuskohtade nappus muudavad üliõpilaste jaoks taskukohase majutuse leidmise keeruliseks ning probleem on viimastel aastatel süvenenud;
- L. arvestades, et ebakindlus või viivitused lepingute sõlmimises ja abisaajatele maksete ajastamises suurendavad nende halduskoormust ja raskendavad finantsplaneerimist, mis on eriti kahjulik väikestele organisatsioonidele ja uustulnukatele, õõnestades seeläbi kaasatuse ja mitmekesisuse saavutamise ambitsioone;
- M. arvestades, et programm on olnud Euroopa haridusruumi liikumapanev jõud ja see peaks jätkuvalt vastama tulevastele haridussuundadele, et pidada sammu ühiskondlike ja tehnoloogiliste muutustega;
- N. arvestades, et noorsootöötajate professionaalne areng mõjutab positiivselt programmi „Erasmus+“ projektide kvaliteeti ja noorsootöötajate staatuse erinevused eri liikmesriikides takistavad projektide arendamist programmi noortesektoris;

Praegune olukord ja saavutused

1. rõhutab, et programm keskendub üha suuremale hulgale meetmetele, sealhulgas elukestvale õppele, vähemate võimalustega inimeste paremale kaasamisele⁹ ja õpirändega seotud takistuste, eelkõige kvalifikatsioonide automaatse tunnustamise puudumise kõrvaldamisele ja rahalistele takistustele;
2. tunnistab, et olemasolev struktuur toimib hästi, koondades edukalt varasemad eraldiseisvad programmid ja luues seega hea rahastamisökosüsteemi;
3. peab oluliseks, et oleks piisav valik meetmeid, mitte üks ja universaalne lähenemisviis;
4. hindab kõrgelt programmi „Erasmus+“ loodud õpikogukonda, mis koosneb osalejatest, toetusesaajatest, sidusrühmadest, riiklikest asutustest ja ELi institutsioonidest;
5. väljendab heameelt, et Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet ja riiklikud asutused on allkirjastanud vastastikuse mõistmise memorandumi; rõhutab, kui tähtis on parandada ja säilitada konstruktiivne ja koostööl põhinev teabevahetus nende kahe poole vahel;
6. loodab, et Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti ja riiklike asutuste vaheline vastastikuse mõistmise memorandum toob käegakatsutavaid edusamme, aidates kaasa heade tavade vahetamisele ning selgitades rolle ja kohustusi, et saavutada riiklike asutuste järjekindlus, sidusus ja tõhus teabevahetus;
7. juhib tähelepanu sellele, et õpiränne ja väikesemahulised partnerlused on osutunud väga tõhusaks tegevuseks, millega jõuda laiema üldsuseni kogu Euroopas, ning need pakuvad väga head hinna ja kvaliteedi suhet, võttes arvesse osalejate arvu;
8. tunnistab, et õpiränne ja töötajate koolitus on õppijate liikuvuse võimas

⁹ Vähemate võimalustega inimeste määratluse leiate määruse (EL) 2021/817 artikli 2 punktist 25.

mitmekordistaja;

9. on teadlik, et eri sektorid ja sidusrühmad on programmi horisontaalsed prioriteedid väga hästi vastu võtnud;
10. väljendab heameelt kavatsuse üle viia läbi programmi digiüleminek ja digitaalsed õppimisvõimalused;
11. rõhutab, et neid vorme võib kasutada füüsilise liikuvuse väärtuslikuks täienduseks konkreetsetes olukordades, kuid need ei paku sama kvaliteediga kogemusi ja hüvesid ega asenda sisulist suhtlemist kohapeal;
12. peab kiiduväärseks, et keskkonnahoidlike reisirühmade osakaalu suurendatakse ja keskkonnasäästlikumate reisimisviiside eest makstakse rohkem; julgustab veelgi rohkem pingutama selle eesmärgi saavutamiseks, kuigi see ei tohiks takistada juurdepääsu programmile valdkondades, kus rohelised valikud ei ole veel kättesaadavad;
13. tunnistab, et uued juhtalgatused on andnud lisaväärtust;
14. tunnistab, et kõrgharidusasutused on Euroopa ülikoolide algatuse soojalt vastu võtnud ja sellel on keskne roll, aitamaks kõrvaldada rahvusvahelise koostöö takistusi kõrghariduses; rõhutab, et liikuvusprojektid, ühiste õppekavade loomine ja teaduskoostöö Euroopa ülikoolide vahel on olulised strateegiliste valdkondade vajaduste rahuldamiseks; rõhutab Euroopa ülikoolide strateegia algatuse tähtsust;
15. väljendab heameelt ühise Euroopa teaduskraadi määrgise ja ühiste Euroopa diplomite suunas astunud sammude üle;
16. väljendab heameelt õpetajate akadeemiate pakutavate uute võimaluste üle;
17. väljendab heameelt hiljuti loodud kutsehariduse tipptaseme keskuste üle ja märgib, et nende edukas kasutuselevõtt mängib olulist rolli kutsehariduse ajakohastamisel Euroopas;
18. märgib, et Euroopa Parlamendi algatus „DiscoverEU“ on muutunud väljakujunenud, populaarseks ja kergesti juurdepääsetavaks informaalseks õppetegevuseks, mis toob noori, sealhulgas vähemate võimalustega noori ELile lähemale, julgustades neid tulevikus osalema muudes ELi projektides;
19. rõhutab, et Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti (EACEA) hallatavad tsentraliseeritud meetmed spordis osutusid kasulikuks Euroopa mõõtme edendamisel spordis; tunnistab, et liikuvuse kasutuselevõtmine 2023. aastal detsentraliseeritud meetmena hoogustab sporditöötajate ja treenerite vahetust;
20. tuletab meelde, et 2021.–2022. aasta eelarve kasutusmäär oli peaaegu 100 %, ehkki programmi käivitamine hilines;
21. võtab teadmiseks, et pandeemia tõttu oli vaja teha kohandusi – vähendada ajutiselt õpirände rahastamist ning suurendada koostöö- ja innovatsioonipartnerluste rahastamist;
22. märgib rahuloluga, et programm on Ukraina üliõpilaste, õpetajate, koolitajate ja

- haridusasutuste toetamiseks kiirelt reageerinud ja ilmutanud suurt paindlikkust;
23. märgib, et mõned taotluste esitamise protsessid on muutunud lihtsamaks ja tõhusamaks;
 24. tõstab esile asjaolu, et veamäärad on võrreldes teiste ELi rahastamisprogrammidega väga madalad, eriti arvestades programmi keerukust;
 25. rõhutab, et kõik programmi nõuetele vastavad huvitatud riigid, sealhulgas Šveits ja Ühendkuningriik, on teretulnud programmiga ühinema ja seega panustama Euroopa õpirändesse; toetab assotsieerunud riikide kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist;

Väljakutsed ja probleemid

26. juhib tähelepanu sellele, et liikuvusprojektides osalejate jaoks on suurimate takistuse seas asjaolu, et toetused on õpirändega seotud kulude katmiseks ebapiisavad ja maksed hilinevad;
27. peab kahetsusväärseks, et paljud vähemate võimalustega noored ei saa rahaliste või muude takistuste tõttu välismaal kaua viibida;
28. tunnistab, et riiklike asutuste tegevus kaasamise ja mitmekesisuse riiklike kavade koostamisel on olnud keeruline;
29. peab kahetsusväärseks asjaolu, et keerulised haldusmenetlused kõigis etappides takistavad märkimisväärselt uustulnukate ja väikesemahuliste organisatsioonide osalemist, eelkõige kooli-, noorte-, kutsehariduse ja spordisektoris, samuti täiskasvanuhariduses;
30. peab kahetsusväärseks, et programmi „Erasmus+“ rahaliste vahendite taotlemine on endiselt aeganõudev ning et taotlejad ei saa sageli taotleda ilma välise toetuseta, mis pärsib väikeste organisatsioonide osalemist ja toob kasu projekti kirjutamise konsultatsioonidele;
31. tunneb muret asjaolu pärast, et peaaegu kolmandik õpirändes osalevatest üliõpilastest on teatanud, et nende ainepunkte ei tunnustatud täielikult ja nõuab meetmete võtmist, et viia need kooskõlla Erasmuse kõrgharidushartas sätestatud eesmärkidega; rõhutab, et see takistab tõelise Euroopa haridusruumi loomist ja on märkimisväärne takistus üliõpilastele, kes sõltuvad oma kraadi õigeaegselt omandamisest;
32. peab kahetsusväärseks partnerluse julgustamise puudumist koolide ja mittetulundusorganisatsioonide vahel, millel on teadmised, et aidata õpetajatel pääseda juurde kvaliteetsele õpirändele;
33. on seisukohal, et kutsehariduse tunnustamine akadeemiliste õpingutega võrdväärse teena on hilinevad; on lisaks mures kutsehariduse sujuva liikuvuse eksisteerivate takistuste pärast, näiteks riikliku ja ELi tasandi killustatud poliitikameetmete pärast;
34. peab kahetsusväärseks kutsehariduse tippaseme keskuste ebapiisavat rahastamist, pidades silmas nõudlust nende järele;
35. on pettunud, et täiskasvanuhariduses osaletakse vähe, arvestades, kui tähtis see on;

36. väljendab heameelt selle üle, et koostööprojektides kohaldatakse kindlasummalist makset, kuna paljud toetusesaajad leiavad, et see on tõhus meede lihtsustamiseks; märgib siiski, et pideva aruandluse nõue võib olla koormav, eriti väiksematele organisatsioonidele;
37. peab kahetsusväärseks asjaolu, et 2022. aastal vähendati järsult noorte tsentraliseeritud tegevustoetuste saajate arvu, mõjutades tõsiselt juba COVIDi tõttu nõrgenenud vabatahtlike juhitud noorte kodanikuühiskonna sektorit;
38. peab samuti kahetsusväärseks, et noorte ja vabatahtlike juhitud organisatsioonide poolt tsentraliseeritud toetuste saamiseks esitatud edukaid taotlusi on märkimisväärselt vähem, eelkõige algatuses „Euroopa noored üheskoos“ ja 2. põhimeetmes, koostööpartnerlustes noorte valdkonnas, ning viimase eelarve vähendamist 2023. aastal;
39. märgib, et programmi „Erasmus+“ spordisektori rahalised vahendid on mõnes valdkonnas väga piiratud, eelkõige ürituste korraldamiseks, mis piirab selle ulatust;
40. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et IT-taristut arendatakse aeglaselt ja ebapiisavalt ning et sellised IT-vahendid nagu toetusesaaja ja projektijuhtimise moodulid ja veebipõhine keeletugi ei toimi korrektselt, mis suurendab kõigi programmi rakendamises osalejate töökoormust, pärsib uute tulijate osalemist ja õhnestab eesmärki laiendada programmis osalemist; märgib, et see pärsib optimaalset rakendamist, põhjustab vigase ja puuduliku programmidokumentatsiooni ja -seire riski ning ohustab tõenditel põhinevat arengut tulevikus, ning märgib lisaks, et sarnased probleemid on IT-vahenditega teistes ELi rahastatavates programmides, sealhulgas Euroopa solidaarsuskorpuses;
41. taunib asjaolu, et IT-probleemid mõjutavad tõsiselt ka andmete kättesaadavust, mis on käimasoleva vahehindamise jaoks väga oluline, ja seetõttu on vaja palju koormavamalt hindamismetoodikat ning halduskoormus kasvab;
42. märgib, et on vaja võtta tõsiselt arvesse tehisintellekti mõju, kuna seda on juba enda huvides kasutanud petturitest osalejad, kuid samas võib see ka vähendada riiklike asutuste töökoormust ja parandada andmete kogumist;
43. rõhutab olemasolevaid vastuolusid seoses ootuste, hindamistulemuste ja üldise teabevahetusega eri riiklike asutuste vahel, mis loob toetusesaajatele erinevad rakendusstandardid ja mõjutab programmi toimimise võrdsust;
44. tunneb muret spetsialistide ja vabatahtlike nappuse pärast programmi rakendamisel ning nõuab selgitust selle kohta, kas see mõjutab rahaliste vahendite kasutamist;

Praeguse programmi „Erasmus+“ täiustamine ja kavandamine

45. kutsub komisjoni, liikmesriike ja riiklikke asutusi üles hoidma programmi „Erasmus+“ inimestele lähedal ning tagama, et see jääks kodanikele mõeldud alt üles suunatud programmiks, mis pakub noortele ja igas vanuses õppijatele kvaliteetset haridust ja liikuvusvõimalusi;
46. rõhutab, et programmi „Erasmus+“ üldeesmärk on lai ja see hõlmab rohkemat kui ainult tööturu vajadused;

47. palub, et programmi lihtsustataks kõigil tasanditel, sealhulgas hinnates, kas olemasolevaid (all)meetmeid on võimalik ühendada, ning et seda ELi juhtprogrammi ei koormataks üle uute ülesannete ja algatustega, mis hajutavad selle põhieesmärki;
48. kutsub komisjoni üles kõrvaldama kõik tõkked, sealhulgas rahalised, keelelised ja haldustõkked, näiteks need, mis on loodud uute info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendite abil, et saavutada tõeliselt kaasav programm, mis hõlmaks mitmekesisust, vähendamata samal ajal toetusesaajatele kättesaadavate toetuste arvu;
49. rõhutab, et digitaalsed vahendid tuleks optimeerida hiljemalt 2025. aastaks, et luua kasutajasõbralik, juurdepääsetav, usaldusväärne, kiire ja tõhus andmekaitset austav keskkond;
50. rõhutab, et IT-taristuga seotud probleemid, mis on sarnased praeguse programmiperioodiga, on vastuvõetamatud; kutsub komisjoni üles stabiliseerima olemasolevaid IT-vahendeid ja mitte neid iga uue programmi perioodiga muutma, ning loodab, et järgmise Erasmus+ põlvkonna IT-taristu on esimesest päevast alates täielikult toimiv, eelkõige seoses toetusesaaja mooduliga;
51. nõuab põhjalikke katseid ja konsultatsioone riiklike asutuste ja lõppkasutajatega enne täiendavate funktsioonide või uute IT-vahendite kasutuselevõttu ning ELi veebi juurdepääsetavuse direktiivi järgimise tagamist;
52. kutsub komisjoni üles parandama rahastamis- ja hankevõimaluste portaali tulemuste jao „Selle teema raames rahastatavad projektid“ piiratud läbipaistvust ja kasutatavust, et sidusrühmad saaksid andmeid alla laadida, et analüüsida edukate ja tagasilükatud projektide omadusi seoses organisatsiooni, eelarvesummade, projekti juhtriigi või projekti liigiga;
53. nõuab, et komisjon kaaluks digitaalsete vahendite ja veebitegevuste tasumist, et toetada õppimist eraldi, eriti kui neid kasutatakse tegevuseks valmistumiseks, et vältida liiga suuri ettemakseid;
54. rõhutab, et taotlusmenetluste ja -nõuete lihtsustamine ning suuniste parandamine, eelkõige üksikisikute jaoks, peab jääma esmatähtsaks, kuna need takistavad programmi; juhib tähelepanu sellele, et puudused mõjutavad sageli kõige rohkem noori, esmakordseid osalejaid;
55. nõuab proportsionaalseid registreerimis-, taotlus- ja aruandlusprotsesse, pidades silmas dokumentide pikkust ning haldus- ja bürokraatlike nõuete vähendamist, eelkõige väiksemate toetuste puhul;
56. juhib tähelepanu sellele, et ettepaneku vormidele tuleb lisada selged eeskirjad ja juhised arusaadavas keeles; kutsub riiklike asutusi üles taotlejatele antavat tagasisidet veelgi parandama;
57. kutsub komisjoni üles pakkuma EACEA projektiametnikele ja riiklike asutuste töötajatele pidevat koolitust ning selget teavet programmi „Erasmus+“ algatuste tõlgendamise kohta;
58. tuletab meelde, et kiire, läbipaistev ja usaldusväärne teavitamine tähtaegadest ja

sammudest on aluseks õiglasele ja võrdsele juurdepääsule programmile;

59. kutsub riiklikke asutusi üles korraldama projektide alguses teavitussüritusi aruandlusnõuete kohta; soovib aruandluse ja raamatupidamise põhjalikku läbivaatamist, et sama teavet ei nõutaks korduvalt;
60. kutsub riiklikke asutusi üles volitama oma kaasamisametnikke rakendama kaasamise ja mitmekesisuse kavasad;
61. kutsub komisjoni üles tugevdama koostööd sidusrühmadega programmi Euroopa kaasamise eesmärkide osas ja tegema kättesaadavaks andmed projektide kohta, mis hõlmavad vähemate võimalustega osalejaid;
62. nõuab paremat tasakaalu programmi kvantitatiivsete (toetusesaajate ja toetatud projektide arv) ja kvalitatiivsete eesmärkide vahel ning rõhutab, et programmi „Erasmus+“ keskmes peab jätkuvalt olema hariduse kvaliteedi parandamine;
63. nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks jõupingutusi programmi digipöördeks, eelkõige programmi „Paberivaba Erasmus“ saavutamiseks kõigile hariduse ja koolituse sektoritele; kutsub komisjoni üles kehtestama pärast esialgset kavandamist Euroopa üliõpilaspileti ning aitama kõrgharidusasutustel võtta 2025. aastaks vastu digitaalse õpirände nominatsioonid ja protokollid;
64. palub suurendada vähemate võimalustega toetusesaajatele tehtavaid ettemakseid ja tagada toetusesaajatele õigeaegsed maksed;
65. nõuab toetuste ja ühikuhindade inflatsioonimäära indeksi sagedasemat ja korrapärasemat läbivaatamist ja kohandamist, et viia need kooskõlla elukalliduse, inflatsiooni ja toetusesaajate vajadustega;
66. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles aitama lahendada programmi „Erasmus+“ liikuvusüliõpilaste majutusega seotud probleeme;
67. kutsub komisjoni üles hindama alliansside valmisolekut autonoomiaks koos nendega enne rahastamisperioodi lõppu, et teha kindlaks, kas nad vajavad mingit sihipärast toetust autonoomia saavutamiseks mõistliku aja jooksul, samuti liitude stabiliseerimiseks ja süvendamiseks projektiga seotud tulevase rahastamise kaudu;
68. kutsub komisjoni üles arutama kaasseadusandjatega võimalikult varakult Euroopa ülikoolide liitude kestlikku jätkamist juhtalgatusena; rõhutab, et selline tulevikku suunatud visioon peab muutma need liidud Euroopa kõrghariduse eestvedajateks; tuletab meelde, et Euroopa ülikoolide liidud peaksid olema eeskujuks ning et komisjon ja liikmesriigid peaksid looma Euroopa kõrgharidusruumi ja Euroopa haridusruumiga täielikult seotud raamtingimused ning Euroopa ülikoolide liitude õigusliku staatuse;
69. kutsub komisjoni üles kasutama programmi vahendeid, et soodustada majutusvõimalusi, mis avaksid sektorid, kus naised on alaesindatud, nagu IT, teadus, tehnoloogia, inseneria, kunst ja matemaatika, ettevõtlus ning kutseharidus ja seejärel hõlbustada naiste integreerumist nendesse tööturu segmentidesse; teeb ettepaneku, et komisjon edendaks programmis soolist tasakaalu;

70. rõhutab, et koosloomise parandamise kaudu saab programm „Erasmus+“ toetada haridust, et vastata uutele ühiskondlikele vajadustele metoodikaga, mis soodustab kohandatud teadmiste, oskuste, hoiakute ja väärtuste arendamist, ning juhib eelkõige tähelepanu programmi panusele digiõppele üleminekul;
71. nõuab virtuaalse ja põimõppe ulatuslikumat kasutamist ja selgemaid eeskirju ning digi- ja kaugõppe võimaluste taristu loomist, laiendades neid teistesse haridussektoritesse, et hõlbustada sujuvat ja paindlikumat üleminekut ning hõlbustada kaasatust;
72. soovib arendada koostoimet programmi „Erasmus+“ ja muude mitmeaastase finantsraamistiku programmide vahel, et rahastada haridusvahenditele juurdepääsu parandamist piirkondades ja kogukondades, kus ühenduvus või juurdepääs tehnoloogiale on madal, sarnaselt sellele, mida katsetatakse ettevalmistavas meetmes;
73. palub, et eTwinning ja Euroopa koolide värav integreeritaks täielikult ja sujuvalt programmi „Erasmus+“ ning et neid edendataks paremini õpetajate ja koolitöötajate seas;
74. palub komisjonil ja liikmesriikidel edendada Euroopa mõõdet õpetajate kutsealases arengus ja soodustada nende vahelist liikuvust; palub näha ette sätteid õpetajate asendamiseks või neile programmi „Erasmus+“ projektidele kulutatud aja hüvitamiseks;
75. teeb ettepaneku muuta Jean Monnet’ meedet koolidele detsentraliseerituks, nii et seda haldaksid riiklikud asutused, et lihtsustada koolide juurdepääsu;
76. rõhutab vajadust eraldada rohkem rahalisi vahendeid algkoolidele ja õpilastele suunatud võimalustele, võttes arvesse väga suurt nõudlust enamikus programmiriikides;
77. kutsub komisjoni üles lahendama küsimusi, mis tulenevad institutsioonilisest akrediteerimisest tulenevast kvantitatiivsest piirangust, arvestades programmi soovi olla kaasav, eelkõige koolide puhul, arvestades nende arvu kogu ELis;
78. kutsub komisjoni üles uurima, kuidas luua ja edendada koostoimet programmi „Erasmus+“ ja muude mitmeaastase finantsraamistiku programmide ning ELi antisemitismi vastu võitlemise ja juudi eluviisi edendamise strateegia (2021–2030) vahel, et keskkoolidel oleks parem juurdepääs holokausti mälestuspaikade võrgustikule ning et nende õpilastele antaks võimalus külastada oma koolitee ajal vähemalt ühte neist paikadest Euroopas;
79. nõuab, et komisjon kuulutaks välja projektikonkursi, mis võimaldaks keskkooliõpilastel külastada paika, mis on seotud totalitaarsete režiimide toime pandud hirmutegudega Euroopas;
80. palub komisjonil esitada programmi „Erasmus+“ raames projektikonkursid, et toetada koole võitluses kiusamise ja diskrimineerimise kõigi vormide vastu ning tõhustada koolipsühholoogilist nõustamist;
81. kutsub komisjoni üles tugevdama programmi „Erasmus+“ rolli kuuluvustunde ja kodanikuaktiivsuse suurendamisel ning liidu paremal mõistmisel ja Euroopa väärtuste toetamisel ning muutma programmi Euroopa demokraatia tõeliseks edendajaks;

82. palub komisjonil võtta kasutusele ELi kodanikuhariduse komponent õppekavade ja õppekavaväliste tegevustega, mis on seotud õpirändega, mis on sertifitseeritud mikrokvalifikatsioonitunnistustega, arendada kodanikuaktiivsust ja võtta omaks mittediskrimineerimine;
83. väljendab heameelt meetme õppekomponendi üle ja palub komisjonil hinnata selle tulemusi, et tugevdada haridusmõõdet, luues tugevama koostoime õpperände ja algatuse „DiscoverEU“ vahel;
84. nõuab algatuse „DiscoverEU“ arendamist, et edendada kaasavat tegevust;
85. soovib kaaluda rühmareiside piletikvoote, sest liiga jäigalt nõudmine, et kõik rühmaliikmed peavad olema täpselt 18-aastased, et kvalifitseeruda DiscoverEU rühmaks, võib olla kahjulik;
86. palub, et komisjon hindaks võimalusi integreeritumaks lähenemisviisiks noortetegevusele kõigis ELi programmides, õppides Euroopa noorteaasta 2022 kogemustest ning konsulteerides noorte sidusrühmadega noortevaldkonnas toetuste ja vahendite kavandamise, rakendamise ja hindamise teemal;
87. kutsub komisjoni üles tugevdama programmi kooskõla ELi noortestrategiaga, 11 noorteesmärgiga ja ELi noortedialoogi tulemustega; nõuab 2. põhimeetme noortevaldkonna projektide eesmärkide ja rollide paremat määratlemist viisil, mis tugevdab noorsootööd, noorsootöötajate kutsealast arengut ja mitteformaalset haridust;
88. kutsub EACEAt ja riiklikke asutusi üles töötama välja kommunikatsioonistrateegia, mis hõlmaks uusi noorteorganisatsioone, eelkõige neid, mida juhivad vähemate võimalustega noored või töötavad nendega, ning pakkuma neile täiendavat tuge projektiettepanekute kirjutamisel ja suutlikkuse suurendamisel, kasutades selleks toetust, täiustatud õppe- ja koolitusvõimalusi noortele (SALTO);
89. tuletab meelde vajadust piisavate rahaliste vahendite järele väikeste partnerluste jaoks kõigis programmi sektorites, et hõlbustada väikeste organisatsioonide ja kogenematute isikute sisenemist ning pakkuda neile tegelikke arenguväljavaateid;
90. rõhutab, et programm on Euroopa haridusruumi loomisel keskse tähtsusega, ning nõuab suuremat koostoimet Euroopa solidaarsuskorpuse programmiga; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid algataksid avatud kooskõlastusmeetodi Euroopa liikuvuse või kodanikuaktiivsuse perioodidel omandatud pädevuste vastastikuseks tunnustamiseks;
91. teeb ettepaneku, et programm pakuks suuremat toetust sellistele meetmetele nagu individuaalsed õppekontod ja mikrokvalifikatsioonitunnistused, mis parandavad haridussüsteemide läbitavust;
92. rõhutab kutsehariduse üliõpilaste liikuvuse edendamise tähtsust, muu hulgas selleks, et jõuda vähemate võimalustega noorteni; kutsub liikmesriike üles arendama koostoimet programmi „Erasmus+“ ja muude rahastamisprogrammide vahel, et hõlbustada õpirännet kutsehariduses õppijate ning madala kvalifikatsiooniga töötajate seas ning parandada territoriaalset ja piirkondlikku koostööd;
93. nõuab tungivalt, et töötataks välja spetsiaalne veebipõhine vahend, mis on kohandatud

õpetajate, juhendajate ja õppijate vajadustele esmases ja jätkuvas kutsehariduses, kuna praegused vahendid on osutunud ebapiisavaks;

94. kutsub komisjoni üles arutama kaasseadusandjatega võimalikult varakult oma nägemust kutsehariduse tipptaseme keskuste kestlikust jätkamisest juhtalgatusena;
95. nõuab kutsehariduse tipptaseme keskustes terviklikku haridusalast lähenemisviisi ning kutsub liikmesriike üles muutma need keskused Euroopa kutsehariduse ühiste kvalifikatsioonide, õppekavade ja diplomite väljatöötamise liikumapanevaks jõuks;
96. kutsub komisjoni üles uurima õpirändes osalevate kutsehariduse õppijate staatust; nõuab, et õpipoisiõpet vastu võtavad organisatsioonid allkirjastaksid kooskõlas Erasmuse kõrgharidushartaga kvaliteediharta, ning nõuab töötingimuste üle paremat järelevalvet ja et programmi „Erasmus+“ õpipoisiõppes osalevatele isikutele makstaks piisavat tasu;
97. teeb ettepaneku, et programmiga toetataks jätkuvalt projekte, millega edendatakse mitmesuguseid oskusi, sealhulgas käsitööd, et neid säilitada;
98. palub, et komisjon vaataks koostöös riiklike asutuste ja asjaomaste sidusrühmadega oma täiskasvanuhariduse strateegia uuesti läbi, võttes arvesse eesmärki, et 2030. aastaks osaleks täiskasvanuhariduses 60 % täiskasvanutest;
99. kutsub komisjoni üles suurendama täiskasvanuhariduse ja haridustegevuse jaoks pakutava toetuse nähtavust; teeb ettepaneku, et kasutamata vahendid ei suunataks kohe muudele meetmetele, vaid neid kasutataks koostööks täiskasvanuhariduses ja vähemate võimalustega täiskasvanud õppijate liikuvuse kasutuselevõtu hõlbustamiseks teadlikkuse suurendamise kampaaniate, hõlpsasti täidetavate rakenduste ja suurema koostoime kaudu Euroopa Sotsiaalfond+-iga kõigis liikmesriikides;
100. kutsub komisjoni üles parandama teabevahetust spordi rahastamise kohta ja selle edendamist programmi „Erasmus+“ raames; nõuab spordiliitude paremat esindatust auhinnatud projektides, kuna spordivälised organisatsioonid, nagu valitsusvälised organisatsioonid ja konsultatsioonifirmad, on toetusesaajatena sageli ülesindatud;
101. rõhutab, et programmi suutlikkus kriisiolukordades abi pakkuda on tingimata väga piiratud ja komisjon peaks lisaks hõlbustama liikmesriikidevahelist koostööd ühiste probleemide terviklikuks lahendamiseks, kaitstes programmi ülekoormamise eest;
102. kutsub komisjoni ja riiklike asutusi üles püüdma tagada, et võimalikud osalejad, kes on kolmandate riikide kodanikud, kes elavad seaduslikult ELis, ei satu taotlusprotsessi ajal raskustesse, muutes programmi tõeliselt kaasavaks;
103. juhib tähelepanu sellele, et koostöö mitteassotsieerunud kolmandate riikidega võib olla väga keeruline, ning kutsub komisjoni üles süstemaatiliselt jälgima, parandama ja tugevdama programmi rahvusvahelist mõõdet;
104. palub pöörata suuremat tähelepanu programmi rahvusvahelise mõõtmega seotud küsimustele, nagu kolmandate riikide andmekaitse-eeskirjad, geopoliitiliste küsimuste mõju ja viisaga seotud küsimused;
105. palub komisjonil tagada, et programmi „Erasmus+“ järgmise põlvkonna kavandamine

oleks piisavalt paindlik, tagades samal ajal programmi ühtsuse ja nõuetekohase kontrolli, sealhulgas Euroopa Parlamendi poolt;

106. nõuab, et riiklikud asutused, toetusesaajad ja muud sidusrühmad, sealhulgas noored, ning Euroopa Parlament osaleksid aktiivselt pidevas dialoogipõhises protsessis, mille eesmärk on optimeerida programmi „Erasmus+“ praegust ja järgmist põlvkonda; soovib komisjonil uurida, kuidas saaks tehisintellekti vahendeid kasutada, et aidata kaasa programmi hindamisele, ning anda selgem ülevaade vajadustest ja võimalikest arengutest, asendamata seejuures inimeste otsuste tegemist;
107. palub komisjonil uuesti hinnata, kas oleks vaja muuta nähtavamaks ELi otsest seost programmiga „Erasmus+“, kuna see on liidu juhtprogramm, ning suurendada praeguste ja tulevaste toetusesaajate seas teadlikkust sellest seosest;
108. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid, et programmi „Erasmus+“ ja muude programmide, nagu programmi „Euroopa horisont“ või Euroopa Sotsiaalfond+ vaheline koostoime kasutatakse täieliku ära ning et programm oleks paremini seotud muude ELi poliitikavaldkondadega, näiteks rassismivastase tegevuskavaga 2020–2025 ning ELi puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030;
109. nõuab komisjoni hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi ning selle teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi uuelts programmidevaheliselt rühmalt õigeaegseid ajakohastatud andmeid programmi „Euroopa horisont“ ja programmi „Erasmus+“ vahelise koostoime kohta;
110. rõhutab vajadust kiirendada koostoimet Euroopa haridusruumi, digiõppe tegevuskava ja Euroopa oskuste tegevuskava vahel digiõppe poliitika kujundamisel;
111. nõuab, et komisjon, EACEA ja riiklikud asutused analüüsiks ja rakendaksid süstemaatiliselt konkreetseid meetmeid, mis lõhuvad programmi struktuuris olemasolevad nn. silod, et suurendada eri haridusvaldkondade ja osalejate vahelist sünergiat, et parandada programmi läbitavust ja tasakaalustada seda, säilitades samal ajal tõhusa poliitilise kontrolli jaoks vajalikud eristused;
112. nõuab, et tsentraliseeritud ja detsentraliseeritud meetmed oleks paremini seotud ning et paindlikke rahastamisvahendeid, näiteks mikrotoetusi kasutatakse tõhusamalt; soovib, et võttes arvesse pandeemia ajal mikrotoetustega saadud positiivseid kogemusi, tuleks neid sihipäraselt säilitada;
113. kutsub komisjoni üles korraldama nõuetekohast katsetamist uute haldusmeetmete, näiteks lisatoetuste ja kindlasummaliste maksete kehtestamisel, et vältida toetusesaajatele täiendavate haldustõkete tekitamist;
114. nõuab tegevustoetusi, et toetada selliste strateegiliste sektorite arengut, mis sõltuvad sageli vabatahtlikest, ning struktureeritud ja korrapärasest koostööst sidusrühmade ja toetust saavate esindusorganisatsioonide vahel;
115. nõuab, et parandataks tegevustoetuste hindamise kvaliteeti;
116. ergutab tugevamaid stiimuleid ja paremaid suuniseid, et kvaliteedimärgisel oleks programmile „Erasmus+“ käegakatsutav positiivne mõju;

117. kutsub komisjoni üles järjepidevalt jälgima mis tahes märke selle kohta, et akrediteeritud toetusesaaja ei austa Euroopa väärtusi, et tagada usaldus kehtestatud akrediteerimismehhanismi vastu ja võtta asjakohaseid meetmeid, mis peavad viima väljasaatmiseni, kui väited on põhjendatud ning neid ei saa kohe ja püsivalt heastada; juhib tähelepanu vajadusele rangema järelevalve järele järgmisel programmitöö perioodil;
118. kutsub komisjoni üles võtma paremini arvesse pettusi, nagu varifirmad või kaasamise lisatoetused, mis tegelikult ei jõua vähemate võimalustega rühmadeni, ning muutma selliste kuritarvituste vastu võitlemiseks võetud meetmed läbipaistvamaks;
119. nõuab eelarve järkjärgulist ja prognoositavamast suurendamist järgmisel mitmeaastase finantsraamistiku programmitöö perioodil ning rõhutab, et alates 2028. aasta algusest ei tohi rahastamise tase olla väiksem kui praeguse programmi viimase aasta (2027) tase, et tagada programmi meetmete ja tegevuste sujuv järjepidevus ja stabiilsus;
120. teatab, et on kindlalt otsustanud tagada programmi „Erasmus+“ eelarve olulise suurendamise programmitöö perioodil 2028–2034 ning võtab endale kohustuse praegust rahastamispaketti kolmekordistada, võttes arvesse programmi nõudeid;
 - o
 - o o
121. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning programmi „Erasmus+“ riiklikele asutustele.

LISA: RAPORTÖÖRILE TEAVET ANDNUD ÜKSUSTE JA ISIKUTE NIMEKIRI

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et ta sai raporti koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Instituut MOVIT Noorte liikuvuse arendamise instituut, Sloveenia
Sloveenia Vabariigi liikuvuse keskus ning Euroopa haridus- ja koolitusprogrammid
Rootsi riiklik amet programmi „Erasmus+“ jaoks
OeAD, Austria hariduse ja rahvusvahelistumise amet
JINT, Nationaal Agentschap voor Erasmus+ Jeugd Flandrias
Euroopa ülikoolide assotsiatsioon
Akadeemilise koostöö assotsiatsioon
Euroopa Kutseõppe Assotsiatsioon
Euroopa Kutseõppeinstituutide Assotsiatsioon
Elukestva õppe platvorm
Euroopa Täiskasvanuhariduse Assotsiatsioon
Erasmuse üliõpilaste võrgustik
Noortefoorum
Euroopa üliõpilaste liit
Euroopa Kultuuridevahelise Õppimise Liit (EFIL)
Euroopa Olümpiakomitee, ELi büroo
Erasmus+ kodanikuühiskonna koalitsioon
Ungari riiklik noortenõukogu
Movetia – Šveitsi riiklik agentuur vahetuste ja liikuvuse edendamiseks haridussüsteemis
DZS, Tšehhi rahvusvahelise hariduse ja teadustegevuse riiklik büroo

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	28.11.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 -: 3 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Niklas Nienab, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Chiara Gemma, Łukasz Kohut, Marcel Kolaja, Emmanuel Maurel, Wolfram Pirchner, Rob Rooker

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

22	+
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Wolfram Pirchner, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Łukasz Kohut, Marcos Ros Sempere
The Left	Niyazi Kizilyürek, Emmanuel Maurel
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienaß

3	-
ECR	Rob Rooken, Andrey Slabakov
NI	Andrea Bocskor

2	0
ECR	Chiara Gemma
ID	Catherine Griset

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu